WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 3 lipca 2008 r.*

W sprawie C-215/06

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 11 maja 2006 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez D. Recchię i D. Lawunmi, działające w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Irlandii, reprezentowanej przez D. O'Hagana, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez J. Connolly'ego, SC, i G. Simonsa, BL, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

* Język postępowania: angielski.

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, L. Bay Larsen, J. Makarczyk (sprawozdawca), P. Kūris i J.-C. Bonichot, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Mazák,
sekretarz: B. Fülöp, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 14 lutego 2008 r.,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,wydaje następujący

Wyrok

1 Komisja Wspólnot Europejskich wnosi w skardze do Trybunału o stwierdzenie, że:

— nie przyjmując wszystkich przepisów niezbędnych do zapewnienia, że przedsięwzięcia objęte zakresem stosowania dyrektywy 85/337/EWG w sprawie oceny

skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz.U. L 175, s. 40), w jej brzmieniu przed zmianą lub po zmianie przez dyrektywę Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r. (Dz.U. L 73, s. 5), zanim zostaną w całości lub w części wykonane, zostaną poddane badaniu mającemu na celu ustalenie, czy istnieje obowiązek przeprowadzenia oceny skutków wywieranych na środowisko, a następnie — jeżeli mogą znacząco oddziaływać na środowisko z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji — poddane ocenie w odniesieniu do ich skutków zgodnie z art. 5–10 dyrektywy 85/337, oraz

— nie przyjmując wszystkich przepisów niezbędnych do zapewnienia, że przed udzieleniem zezwoleń na budowę parku wiatrowego i związane z nią prace w Derrybrien, hrabstwo Galway, oraz przed wykonaniem robót zostanie przeprowadzona ocena skutków przedsięwzięcia wywieranych na środowisko zgodnie z art. 5–10 dyrektywy 85/337,

Irlandia uchybiła zobowiązaniom, które ciążą na niej na mocy art. 2, 4 i 5–10 tej dyrektywy.

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

2 Komisja wnosi w skardze o stwierdzenie, że Irlandia uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy dyrektywy 85/337, zarówno w jej brzmieniu pierwotnym, jak i w brzmieniu wynikającym ze zmian wprowadzonych dyrektywą 97/11.

Dyrektywa 85/337

3 Artykuł 1 ust. 2 i 3 dyrektywy 85/337 ma brzmienie następujące:

„2. Do celów niniejszej dyrektywy:

»przedsięwzięcie« oznacza:

— wykonanie prac budowlanych lub innych instalacji lub systemów,

— inne interwencje w otoczeniu naturalnym i krajobrazie, włącznie z wydobywaniem zasobów mineralnych;

»wykonawca« oznacza:

ubiegającego się o zezwolenie na prywatne przedsięwzięcie lub władzę publiczną, która inicjuje przedsięwzięcie;

»zezwolenie na inwestycję«:

decyzję właściwej władzy lub władz, na podstawie której wykonawca otrzymuje prawo do wykonania przedsięwzięcia.

3. Właściwą władzą lub władzami jest lub są te wyznaczone przez państwa członkowskie, które są odpowiedzialne za wykonywanie obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy".

4 Zgodnie z art. 2 ust. 1, 2 i 3 akapit pierwszy dyrektywy 85/337:

„1. Państwa członkowskie przyjmują wszystkie niezbędne środki, aby zapewnić, że przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko naturalne między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji podlegają ocenie w odniesieniu do ich skutków przed udzieleniem zezwolenia.

Przedsięwzięcia te są określone w art. 4.

2. Ocena wpływu na środowisko może być zintegrowana z istniejącymi procedurami udzielania zezwolenia na przedsięwzięcia w państwach członkowskich lub, jeżeli takie nie istnieją, z innymi procedurami albo z procedurami, które będą ustanowione do realizacji celów niniejszej dyrektywy.

3. Państwa członkowskie mogą w wyjątkowych przypadkach wyłączyć szczególne przedsięwzięcie w całości lub w części z przepisów ustanowionych w niniejszej dyrektywie".

5 Artykuł 3 dyrektywy 85/337 stanowi:

„Ocena wpływu na środowisko określa, opisuje i ocenia we właściwy sposób dla każdego indywidualnego przypadku i zgodnie z art. 4–11 bezpośrednie i pośrednie skutki przedsięwzięcia dla następujących elementów:

— istot ludzkich, fauny i flory,

— gleby, wody, powietrza, klimatu i krajobrazu,

— oddziaływania między elementami wymienionymi w tiret pierwszym i drugim,

— dóbr materialnych i dziedzictwa kultury".

6 Artykuł 4 wspomnianej dyrektywy ma brzmienie następujące:

„1. Z zastrzeżeniem art. 2 ust. 3 przedsięwzięcia zaliczone do kategorii wymienionych w załączniku I podlegają ocenie zgodnie z art. 5–10.

2. Przedsięwzięcia zaliczone do kategorii wymienionych w załączniku II podlegają ocenie zgodnie z art. 5–10, jeżeli państwa członkowskie uznają, że wymóg taki wynika z cech tych przedsięwzięć.

Do tego celu państwa członkowskie mogą między innymi wyszczególnić niektóre rodzaje przedsięwzięć, które mają być poddane ocenie, albo mogą ustanowić kryteria lub progi konieczne do ustalenia, które z kategorii przedsięwzięć wymienionych w załączniku II mają podlegać ocenie zgodnie z art. 5–10".

7 Zgodnie z art. 5 dyrektywy 85/337:

„1. W przypadku przedsięwzięć, które stosownie do art. 4 muszą podlegać ocenie wpływu na środowisko, zgodnie z art. 5–10, państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, że wykonawca dostarczy we właściwej formie informacje wyszczególnione w załączniku III, w zakresie w jakim:

a) państwa członkowskie uznają, że te informacje są odpowiednie dla danego etapu procedury zezwolenia i dla szczególnych cech określonego przedsięwzięcia lub typu przedsięwzięcia oraz dla cech środowiskowych, które mogą być naruszone;

b) państwa członkowskie uznają, że można w sposób uzasadniony żądać od wykonawcy zebrania takich informacji, uwzględniając między innymi obecny stan wiedzy i metody oceny.

2. Informacje, które mają być dostarczone przez wykonawcę, zgodnie z ust. 1, zawierają co najmniej:

— opis przedsięwzięcia zawierający informacje o miejscu, projekcie i wielkości przedsięwzięcia,

— opis środków przewidzianych w celu uniknięcia, zmniejszenia i jeśli to możliwe, naprawienia poważnych niekorzystnych skutków,

— dane wymagane do rozpoznania i oszacowania głównych skutków, które mogą być spowodowane w środowisku przez to przedsięwzięcie,

— podsumowanie w języku nietechnicznym informacji wymienionych w tiret 1–3.

3. Państwa członkowskie zapewniają, jeżeli uznają to za konieczne, że władze posiadające stosowne informacje udostępniają te informacje wykonawcy".

8 Artykuł 6 dyrektywy 85/337 ma brzmienie następujące:

„1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby zapewnić władzom, których może dotyczyć to przedsięwzięcie z powodu ich szczególnej odpowiedzialności w odniesieniu do środowiska, możliwość wyrażenia ich opinii do wniosku o zezwolenie na inwestycję. Państwa członkowskie wyznaczają władze, które udzielają w tym celu konsultacji w sposób ogólny lub w każdym przypadku, gdy wymagany jest wniosek o zezwolenie. Informacje zebrane zgodnie z art. 5 są przekazywane tym władzom. Państwa członkowskie ustanawiają szczegółowe regulacje dotyczące tych konsultacji.

2. Państwa członkowskie zapewniają:

— udostępnienie opinii publicznej każdego wniosku o zezwolenie na inwestycję i każdej informacji zebranej zgodnie z art. 5,

— społeczności, której to dotyczy, możliwość wyrażenia opinii, zanim to przedsięwzięcie zostanie przeprowadzone".

9 Artykuł 7 dyrektywy 85/337 stanowi:

„Jeżeli państwo członkowskie ma świadomość, że przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na środowisko w innym państwie członkowskim lub gdy na wniosek państwa członkowskiego, które może być znacząco tym dotknięte, państwo członkowskie, na którego terytorium zamierza się przeprowadzić to przedsięwzięcie, przesyła informacje zebrane zgodnie z art. 5 drugiemu państwu członkowskiemu w tym samym czasie, w jakim udostępnia je swoim obywatelom. Informacje te stanowią podstawę dla wszelkich konsultacji niezbędnych w ramach dwustronnych stosunków między dwoma państwami członkowskimi na bazie wzajemności i równoważności".

10 Zgodnie z art. 8 dyrektywy 85/337:

„Informacje zebrane zgodnie z art. 5, 6 i 7 muszą być uwzględnione w procedurze zezwolenia na inwestycję".

11 Artykuł 9 wspomnianej dyrektywy ma brzmienie następujące:

„Po podjęciu decyzji właściwa władza lub władze informują ogół zainteresowanych o:

— treści decyzji i związanych z nią warunkach,

— przyczynach i uwarunkowaniach, na których decyzja jest oparta, jeżeli tak stanowi ustawodawstwo państw członkowskich.

Szczegółowe ustalenia dla takich informacji są określane przez państwa członkowskie.

W przypadku gdy inne państwo członkowskie zostało poinformowane zgodnie z art. 7, to będzie ono również poinformowane o odnośnej decyzji".

12 Artykuł 10 wspomnianej dyrektywy przewiduje:

„Przepisy niniejszej dyrektywy nie mają wpływu na zobowiązanie właściwych władz do przestrzegania ograniczeń nałożonych przez krajowe przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne oraz przez obowiązujące praktyki prawne w odniesieniu do tajemnicy przemysłowej i handlowej oraz ochrony interesu publicznego.

Jeżeli stosuje się art. 7, przekazywanie informacji innemu państwu członkowskiemu oraz przyjęcie informacji przez inne państwo członkowskie podlega ograniczeniom obowiązującym w państwie członkowskim, w którym jest wnioskowane przedsięwzięcie".

13 Załącznik II do dyrektywy 85/337 wymienia przedsięwzięcia, o których mowa w art. 4 ust. 2 tej dyrektywy, to znaczy przedsięwzięcia, w odniesieniu do których ocena skutków dla środowiska jest konieczna, jeżeli państwa członkowskie uznają, że wymagają tego ich cechy. W ten sposób w pkt 2 lit. a) tego załącznika wymienione są przedsięwzięcia polegające na wydobywaniu torfu, a w lit. c) tego punktu przedsięwzięcia polegające na wydobywaniu minerałów innych niż zawierających metal i wytwarzających energię, takich jak marmur, piasek, żwir, łupki, sól, fosforany i potaż.

14 W pkt 10 lit. d) wspomnianego załącznika wymienione są między innymi przedsięwzięcia budowy dróg.

Dyrektywa 97/11

15 Artykuł 3 dyrektywy 97/11 ma brzmienie następujące:

„1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do realizacji niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 14 marca 1999 r. i niezwłocznie informują o tym Komisję.

[…]

2. Jeżeli wniosek o zezwolenie na inwestycję zostaje przedłożony właściwym władzom przed upływem terminu ustanowionego w ust. 1, stosuje się przepisy dyrektywy 85/337/EWG w brzmieniu obowiązującym przed tymi zmianami".

Dyrektywa 85/337 zmieniona dyrektywą 97/11 (zwana dalej „zmienioną dyrektywą 85/337")

16 W trosce o klarowność zostaną wymienione jedynie zmiany wprowadzone do dyrektywy 85/337, które mają bezpośrednie znaczenie dla zarzucanego uchybienia. Nie

zostaną więc wymienione zmiany wprowadzone przez dyrektywę 97/11 do art. 5–10 dyrektywy 85/337, ponieważ nie mają one charakteru mogącego wpłynąć na ocenę, którą Trybunał ma dokonać w niniejszej sprawie.

17 Zgodnie z art. 2 ust. 1, 2 i 3 akapit pierwszy zmienionej dyrektywy 85/337:

„1. Państwa członkowskie przyjmują wszystkie niezbędne środki, aby zapewnić, że przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko naturalne, między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji, podlegają wymaganiom w celu uzyskania zezwolenia na inwestycję i ocenie w odniesieniu do ich skutków, przed udzieleniem zezwolenia. Przedsięwzięcia te określa art. 4.

2. Ocena wpływu na środowisko może być zintegrowana z istniejącymi procedurami udzielania zezwolenia na przedsięwzięcia w państwach członkowskich lub, jeżeli takie nie istnieją, z innymi procedurami albo z procedurami, które będą ustanowione do realizacji celów niniejszej dyrektywy.

[…]

3. Bez uszczerbku dla art. 7 państwa członkowskie mogą w wyjątkowych przypadkach wyłączyć określone przedsięwzięcie w całości lub w części spod przepisów ustanowionych w niniejszej dyrektywie”.

18 Artykuł 3 wspomnianej dyrektywy stanowi:

„Ocena wpływu na środowisko określa, opisuje i ocenia we właściwy sposób dla każdego indywidualnego przypadku i zgodnie z art. 4–11 bezpośrednie i pośrednie skutki przedsięwzięcia dla następujących elementów:

— istot ludzkich, fauny i flory,

— gleby, wód, powietrza, klimatu i krajobrazu,

— dóbr materialnych i dziedzictwa kultury,

— oddziaływania między elementami wymienionymi w tiret pierwszym, drugim i trzecim".

19 Artykuł 4 zmienionej dyrektywy 85/337 przewiduje:

„1. Z zastrzeżeniem art. 2 ust. 3 przedsięwzięcia wymienione w załączniku I podlegają ocenie zgodnie z art. 5–10.

2. Z zastrzeżeniem art. 2 ust. 3, [jeżeli chodzi o] przedsięwzięcia wymienione w załączniku II, państwa członkowskie określają za pomocą:

a) badania indywidualnego,

lub

b) progów lub kryteriów ustalonych przez państwo członkowskie,

czy przedsięwzięcie podlega ocenie zgodnie z art. 5–10.

Państwa członkowskie mogą postanowić o stosowaniu obydwu procedur określonych w lit. a) i b).

3. Podczas przeprowadzania badania indywidualnego lub ustalania progów bądź kryteriów do celów ust. 2 należy uwzględnić odpowiednie kryteria selekcji wymienione w załączniku III.

4. Państwa członkowskie zapewniają, że ustalenie dokonane przez właściwe władze zgodnie z ust. 2 udostępniane jest opinii publicznej".

20 W pkt 3 lit. i) załącznika II do zmienionej dyrektywy 85/337 są wymienione urządzenia wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii elektrycznej (gospodarstwa wiatrowe).

21 Zgodnie z pkt 13 tego samego załącznika wszelkie zmiany bądź rozbudowa przedsięwzięć wymienionych w załączniku I lub II, już zatwierdzonych, zrealizowanych lub będących w trakcie realizacji, które mogą mieć znaczące niekorzystne oddziaływanie na środowisko naturalne (zmiany bądź rozbudowa niewymienione w załączniku I), należy traktować jako przedsięwzięcia objęte zakresem art. 4 ust. 2 zmienionej dyrektywy 85/337.

22 W załączniku III do zmienionej dyrektywy 85/337, dotyczącym kryteriów selekcji określonych w art. 4 ust. 3 tej dyrektywy, postanowiono, że cechy przedsięwzięć muszą być rozpatrzone z uwzględnieniem w szczególności zanieczyszczeń i zagrożeń, ryzyka wypadku, w szczególności uwzględniając użyte technologie. Ten sam załącznik stanowi, że wrażliwość środowiskowa obszarów geograficznych, które mogą być dotknięte skutkami przedsięwzięć, musi być rozpatrywana z uwzględnieniem w szczególności zdolności absorpcji środowiska naturalnego, ze zwróceniem szczególnej uwagi na pewne obszary, wśród nich góry i obszary leśne.

Uregulowania krajowe

23 Wymogi zmienionej dyrektywy 85/337 zostały transponowane do prawa krajowego w szczególności w drodze Planning and Development Act 2000 (ustawy o zagospodarowaniu terenu i rozwoju przestrzennym z 2000 r.), ze zmianami (zwanej dalej „PDA"), oraz Planning and Development Regulations 2001 (rozporządzenia w sprawie zagospodarowania terenu i rozwoju przestrzennego z 2001 r.).

24 Artykuł 32 ust. 1 lit. a) PDA ustanawia ogólny obowiązek uzyskania zezwolenia na każde przedsięwzięcie zagospodarowania terenu objęte załącznikiem I i II zmienionej dyrektywy 85/337, przy czym wniosek o zezwolenie należy złożyć i zezwolenie uzyskać przed rozpoczęciem prac. Ponadto art. 32 ust. 1 lit. b) tej ustawy przewiduje,

że można uzyskać zezwolenie w celu legalizacji takiego zagospodarowania, które nie miało zezwolenia.

25 Po otrzymaniu wniosku o wydanie zezwolenia organ właściwy w zakresie zagospodarowania terenu jest zobowiązany określić, czy zaproponowane przedsięwzięcie ma być poddane ocenie skutków dla środowiska.

26 Artykuł 151 PDA stanowi, że każdy, kto zrealizował lub realizuje niezatwierdzone przedsięwzięcie, popełnia przestępstwo.

27 Z art. 152 i 153 tej samej ustawy wynika, że w przypadku otrzymania skargi organy urbanistyczne są co do zasady zobowiązane do wystosowania monitu, a następnie zdecydować, czy konieczne jest wydanie nakazu egzekucyjnego. Niezastosowanie się do wymogów określonych w wezwaniu egzekucyjnym stanowi przestępstwo.

28 Zgodnie z art. 160 PDA:

„Jeżeli niezatwierdzone przedsięwzięcie zostało zrealizowane, jest w trakcie realizacji lub prawdopodobnie będzie realizowane lub kontynuowane, High Court lub Circuit Court może na wniosek organu właściwego w zakresie zagospodarowania terenu lub każdej innej osoby — niezależnie od tego, czy ma ona interes prawny odnośnie do danego terenu — nakazać postanowieniem, aby wykonała, nie wykonała lub zaprzestała wykonywać to, co w danym przypadku sąd uzna za konieczne i określi w postanowieniu w celu zapewnienia odpowiednio:

a) że przedsięwzięcie niezatwierdzone nie będzie realizowane lub kontynuowane;

b) że każdy teren, na ile to możliwe, zostanie przywrócony do stanu sprzed rozpoczęcia niezatwierdzonego przedsięwzięcia;

c) że każde przedsięwzięcie będzie realizowane zgodnie z odnoszącym się do niego zezwoleniem i zgodnie z warunkami, na jakich zostało wydane to zezwolenie.

2. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli okaże się to konieczne, sąd może nakazać realizację jakichkolwiek prac, włącznie z przywróceniem stanu, rekonstrukcją, usunięciem, zniszczeniem lub przebudową jakiejkolwiek struktury lub elementu".

29 Artykuł 162 PDA stanowi, że wniosek o wydanie zezwolenia legalizacyjnego nie powoduje zawieszenia lub umorzenia wszczętego postępowania egzekucyjnego.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

30 W następstwie wezwania do usunięcia uchybień z dnia 5 kwietnia 2001 r. Komisja skierowała do Irlandii uzasadnioną opinię w dniu 21 grudnia 2001 r.

31 W dniu 7 lipca 2004 r. Komisja skierowała do tego państwa członkowskiego uzupełniające wezwanie do usunięcia uchybień.

32 Uzupełniająca uzasadniona opinia została skierowana do Irlandii w dniu 5 stycznia 2005 r. po otrzymaniu uwag tej ostatniej sformułowanych w piśmie z dnia 6 grudnia 2004 r.

33 Uznawszy stanowisko Irlandii wyrażone w odpowiedzi na tę uzasadnioną opinię w pismach z dni: 8 marca, 17 czerwca i 1 grudnia 2005 r. za niezadowalające, Komisja wniosła, zgodnie z art. 226 akapit drugi WE, niniejszą skargę.

W przedmiocie skargi

W przedmiocie zarzutu pierwszego

34 Komisja zarzuca Irlandii brak przyjęcia wszystkich przepisów niezbędnych do zastosowania się do art. 2, 4 i 5–10 dyrektywy 85/337, zarówno w jej brzmieniu pierwotnym, jak i zmienionym dyrektywą 97/11. Zarzut ten zostanie rozpatrzony w pierwszej kolejności w odniesieniu do zmienionej dyrektywy 85/337.

35 Zarzut pierwszy, zgodnie z którym transpozycja zmienionej dyrektywy 85/337 jest niepełna i prowadzi do jej nieprawidłowego wykonania, jest oparty na trzech podstawach.

36 Komisja podnosi w pierwszej kolejności, że Irlandia nie przyjęła przepisów niezbędnych dla zapewnienia, że przed wydaniem zezwolenia zostanie przeprowadzone badanie mające na celu ustalenie zgodnie z art. 2 ust. 1 zmienionej dyrektywy 85/337, czy dane przedsięwzięcia mogą znacząco oddziaływać na środowisko, a następnie — jeżeli tak jest — dla zobowiązania do przeprowadzenia procedury oceny skutków dla środowiska przewidzianej w tym przepisie.

37 W drugiej kolejności Komisja uważa, że irlandzkie przepisy ustawowe, które pozwalają na złożenie wniosku o zezwolenie legalizacyjne po wykonaniu w całości lub części przed wydaniem pozwolenia przedsięwzięcia, naruszają cele prewencyjne zmienionej dyrektywy 85/337.

38 W trzeciej kolejności Komisja twierdzi, że kary wprowadzone przez Irlandię nie gwarantują skutecznego stosowania wspomnianej dyrektywy, przez co Irlandia uchybiła ogólnemu obowiązkowi ciążącemu na niej na mocy art. 249 WE.

39 W uzasadnieniu tej ostatniej podstawy zarzutu Komisja przytacza pewną ilość przykładów, które jej zdaniem ilustrują braki w wykonaniu systemu kar.

W przedmiocie dwóch pierwszych podstaw zarzutu

— Argumentacja stron

40 Komisja podnosi, że zgodnie z ustawodawstwem krajowym możliwe jest wypełnienie obowiązków nałożonych przez zmienioną dyrektywa 85/337 w trakcie lub po realizacji przedsięwzięcia, co oznacza, że nie ma jasnego obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko przed ich realizacją.

41 Przyzwalając na to, że kontrola przedsięwzięć w ramach oceny oddziaływania na środowisko może być prowadzona po ich zrealizowaniu, podczas gdy zasadniczym celem zmienionej dyrektywy 85/337 jest uwzględnienie w możliwie najwcześniejszej fazie skutków dla środowiska we wszystkich procesach planowania i podejmowania

decyzji, omawiane uregulowania krajowe dały możliwość legalizacji, co w konsekwencji podważa skuteczność tej dyrektywy.

42 Komisja dodaje, że normy dotyczące zezwolenia legalizacyjnego zawarte są w przepisach ogólnych stosowanych do zwykłych zezwoleń z zakresu urbanistyki, i nic nie wskazuje na to, że wnioski o zezwolenia legalizacyjne i przyznanie tych zezwoleń jest zastrzeżone do przypadków wyjątkowych.

43 Irlandia podnosi, że Komisja nie daje dokładnej analizy ustawodawstwa irlandzkiego transponującego zmienioną dyrektywę 85/337. Twierdzi ona, że prawo irlandzkie przewiduje wyraźnie, że każde nowe przedsięwzięcie musi uzyskać zezwolenie przed rozpoczęciem prac, a jeżeli chodzi o przedsięwzięcia, które należy poddać ocenie oddziaływania na środowisko, to ocenę tę należy przeprowadzić przed pracami. Naruszenie tych obowiązków stanowi ponadto przestępstwo i może pociągnąć za sobą zastosowanie środków egzekucyjnych.

44 Irlandia utrzymuje ponadto, że zezwolenie legalizacyjne, wprowadzone przez PDA i rozporządzenie w sprawie zagospodarowania terenu i rozwoju przestrzennego z 2001 r., stanowi wyjątek od reguły ogólnej, która nakazuje uzyskanie zezwolenia przed rozpoczęciem przedsięwzięcia i odpowiada w jak najwłaściwszy sposób celom zmienionej dyrektywy 85/337, jak również w szczególności ogólnemu celowi ochrony środowiska, ponieważ wycofanie niezatwierdzonego przedsięwzięcia może nie być środkiem najbardziej odpowiednim z punktu widzenia tej ochrony.

45 Zdaniem tego państwa członkowskiego zmieniona dyrektywa 85/337, której wymogi mają charakter wyłącznie proceduralny, nie wypowiada się w przedmiocie wyjątku, na mocy którego ocena skutków dla środowiska mogłaby być w określonych przypadkach przeprowadzona po rozpoczęciu prac. Podkreśla ono w tym względzie, że w żadnej części tej dyrektywy nie jest wyraźnie wskazane, iż ocena może zostać przeprowadzona wyłącznie przed realizacją przedsięwzięcia i odnosi się do definicji pojęcia „zezwolenie" we wspomnianej dyrektywie w celu wykazania, że zastosowanie słowa „wykonanie" jest znamienne, ponieważ nie ogranicza się ono wyłącznie do

oznaczenia rozpoczęcia prac, lecz wskazuje również na kontynuację przedsięwzięcia zagospodarowania terenu.

46 Irlandia twierdzi ponadto, że zezwolenie legalizacyjne stanowi racjonalny mechanizm naprawczy, z którego można skorzystać w wyjątkowych okolicznościach i który ma na celu uwzględnienie faktu, iż nie można uniknąć tego, że z różnych powodów pewne przedsięwzięcia rozpoczynają się przed wydaniem zezwolenia w rozumieniu zmienionej dyrektywy 85/337.

47 W tym kontekście Irlandia podnosi argument oparty na wyroku z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawie C-201/02 Wells, Rec. s. I-723, na uzasadnienie, że ocena korygująca może być przeprowadzona w późniejszej fazie w drodze wyjątku od zasady ogólnej, zgodnie z którą ocenę należy przeprowadzić w możliwe najwcześniejszej fazie procesu decyzyjnego.

48 Państwo to uważa również, że jest nieproporcjonalne, by wymagać usunięcia pewnych struktur w okolicznościach, w których po rozpatrzeniu wniosku o wydanie zezwolenia legalizacyjnego legalizacja ta jest oceniana jako zgodna z prawidłowym zagospodarowaniem terenu i trwałym rozwojem.

— Ocena Trybunału

49 Państwa członkowskie winny wykonywać zmienioną dyrektywę 85/337 w sposób odpowiadający w pełni stawianym przez nią wymogom, z uwzględnieniem jej podstawowego celu, którym jest, zgodnie z jej art. 2 ust. 1, poddanie przed wydaniem zezwolenia przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko naturalne — między innymi ze względu na ich charakter, rozmiar lub lokalizację — procedurze uzyskania zezwolenia i ocenie ich skutków (zob. podobnie wyroki z dnia 19 września

2000 r. w sprawie C-287/98 Linster, Rec. s. I-6917, pkt 52, i z dnia 23 listopada 2006 r. w sprawie C-486/04 Komisja przeciwko Włochom, Zb.Orz. s. I-11025, pkt 36).

50 Poza tym zgodnie z art. 1 ust. 2 zmienionej dyrektywy 85/337 zezwolenie jest decyzją właściwej władzy lub władz, na podstawie której wykonawca otrzymuje prawo do wykonania przedsięwzięcia.

51 Ponieważ sformułowanie dotyczące otrzymania prawa jest pozbawione jakiejkolwiek niejasności, art. 2 ust. 1 wspomnianej dyrektywy należy interpretować bezwzględnie jako oznaczający, że jeżeli wnioskodawca nie ubiegał się o wymagane zezwolenie i następnie go nie uzyskał i nie przeprowadził wcześniej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli jest ona wymagana, nie może rozpocząć prac dotyczących danego przedsięwzięcia, nie naruszając wymogów zmienionej dyrektywy 85/337.

52 Ta analiza stosuje się do wszystkich przedsięwzięć wchodzących w zakres stosowania zmienionej dyrektywy 85/337, które obejmuje załącznik I do tej dyrektywy i które w konsekwencji powinny automatycznie zostać poddane ocenie na podstawie art. 2 ust. 1 i art. 4 ust. 1 tej dyrektywy lub które obejmuje załącznik II do tej dyrektywy i które z tego powodu i zgodnie z art. 4 ust. 2 wspomnianej dyrektywy podlegają ocenie skutków, jeżeli w odniesieniu do progów lub kryteriów ustalonych przez państwo członkowskie lub na podstawie badania indywidualnego mogą znacząco oddziaływać na środowisko.

53 Taka literalna analiza art. 2 ust. 1 odpowiada ponadto celowi zmienionej dyrektywy 85/337, przypomnianemu w szczególności w motywie 5 dyrektywy 97/11, zgodnie z którym „przedsięwzięcia, których ocena jest wymagana, powinny uzyskać zezwolenie na ich realizację, [a] ocena powinna być dokonana przed przyznaniem zezwolenia".

54 Zgodnie ze stanem ustawodawstwa irlandzkiego jest bezsporne, że należy przeprowadzić ocenę skutków dla środowiska i uzyskać zezwolenie budowlane, jeżeli jest to konieczne, przed wykonaniem prac. Niedotrzymanie tego obowiązku stanowi w prawie irlandzkim naruszenie norm planowania przestrzennego.

55 Niemniej jest również bezsporne, że ustawodawstwo to wprowadza zezwolenie legalizacyjne, zrównując jego skutki ze skutkami zwykłego zezwolenia budowlanego poprzedzającego wykonanie prac i zagospodarowanie terenu. To zezwolenie legalizacyjne może zostać wydane, nawet jeżeli objęte nim przedsięwzięcie, dla którego wymagana była ocena oddziaływania na środowisko na podstawie art. 2 i 4 zmienionej dyrektywy 85/337, zostało zrealizowane.

56 Poza tym wydanie takiego zezwolenia legalizacyjnego, z którego — co przyznaje Irlandia — korzysta się powszechnie w dziedzinie planowania przestrzennego w okolicznościach, które nie są wyjątkowe, prowadzi w prawie irlandzkim do uznania, że obowiązki nałożone zmienioną dyrektywą 85/337 faktycznie zostały spełnione.

57 O ile prawo wspólnotowe nie może stanąć na przeszkodzie temu, aby obowiązujące normy krajowe pozwoliły w pewnych wypadkach na legalizację operacji lub działań nieprawidłowych w jego świetle, o tyle możliwość taka powinna być uwarunkowana tym, że nie będzie ona stwarzać zainteresowanym okazji do obejścia norm wspólnotowych lub uchylenia się od ich stosowania i że pozostania ona wyjątkiem.

58 System legalizacji taki jak obowiązujący w Irlandii może bowiem skłaniać wykonawców do uchylenia się od weryfikacji, czy planowane przedsięwzięcia spełniają kryteria określone w art. 2 ust. 1 zmienionej dyrektywy 85/337 i w konsekwencji do niepodejmowania kroków niezbędnych do określenia skutków tych przedsięwzięć dla środowiska i ich wcześniejszej oceny. Zgodnie z motywem pierwszym dyrektywy 85/337 jest niezbędne, aby w procesie podejmowania decyzji właściwe władze we wszystkich procesach planowania technicznego i podejmowania decyzji uwzględniły w możliwie najwcześniejszej fazie skutki dla środowiska, ponieważ celem jest raczej zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń i zagrożeń u źródła niż późniejsze przeciwdziałanie ich skutkom.

59 W końcu Irlandia nie może skutecznie powoływać się na ww. wyrok w sprawie Wells. W wyroku tym w pkt 64 i 65 przypomina się bowiem, że w świetle zasady lojalnej współpracy ustanowionej w art. 10 WE państwa członkowskie mają obowiązek usuwania bezprawnych skutków naruszenia prawa wspólnotowego. Właściwe władze są zatem zobowiązane do podjęcia środków, które są niezbędne, by zapobiec unikaniu oceny skutków dla środowiska, na przykład cofając lub zawieszając wydane

już zezwolenia w celu przeprowadzenia takiej oceny, w granicach autonomii proceduralnej państw członkowskich.

60 Nie można na tej podstawie wnioskować, że korygująca ocena oddziaływania na środowisko, przeprowadzona w celu naprawienia braku oceny przewidzianej i określonej w zmienionej dyrektywie 85/337, kiedy przedsięwzięcie zostało już zrealizowane, jest równoznaczna z oceną oddziaływania na środowisko poprzedzającą wydanie zezwolenia, która jest wymagana i uregulowana w tej dyrektywie.

61 Z powyższego wynika, że Irlandia naruszyła wymogi zmienionej dyrektywy 85/337, przyznając zezwoleniu legalizacyjnemu, które może zostać wydane, nawet jeżeli nie zostanie wykazane, iż wystąpiły wyjątkowe okoliczności, takie same skutki, jakie ma zezwolenie budowlane wydane przed wykonaniem prac i zagospodarowaniem terenu, podczas gdy zgodnie z art. 2 ust. 1 i art. 4 ust. 1 i 2 zmienionej dyrektywy 85/337 przedsięwzięcia, dla których wymagana jest ocena skutków dla środowiska, powinny zostać zidentyfikowane, a następnie przed wydaniem zezwolenia i w konsekwencji automatycznie przed realizacją poddane procedurze udzielenia zezwolenia i wspomnianej ocenie.

62 W konsekwencji dwie pierwsze podstawy zarzutu są zasadne.

W przedmiocie trzeciej podstawy zarzutu

— Argumentacja stron

63 Zdaniem Komisji przepisy irlandzkie i związana z nimi praktyka w zakresie kar wykazują braki, które podważają prawidłową transpozycję i wykonanie zmienionej

dyrektywy 85/337, chociaż wymaga ona bezwzględnie skutecznego systemu kontroli i karania.

64 Komisja podnosi, po pierwsze, że kary przewidziane w ustawodawstwie irlandzkim w dziedzinie planowania przestrzennego nie kompensują braku przepisów nakazujących przestrzeganie wymogów w zakresie oceny skutków dla środowiska przed realizacją przedsięwzięć.

65 Po drugie, Komisja podnosi, że praktyka w zakresie kar podważa prawidłową transpozycję zmienionej dyrektywy 85/337. Komisja przywołuje przy tym szczególne sytuacje, które ilustrują jej zdaniem braki w ustawodawstwie irlandzkim w zakresie kontroli przestrzegania norm określonych w tej dyrektywie.

66 Jeżeli chodzi o procedurę nakładania kar, Irlandia twierdzi, że kwestia wyboru i ich forma podlegają swobodzie oceny państw członkowskich, tym bardziej że kontrole dotyczące zagospodarowania terenu i środowiska nie zostały zharmonizowane na płaszczyźnie wspólnotowej.

67 W każdym razie Irlandia podkreśla, że system kar przewidziany w ustawodawstwie irlandzkim jest wyczerpujący i skuteczny. Państwo to dodaje w tym względzie, że w prawie ochrony środowiska obowiązujące przepisy są prawnie wiążące.

68 Ustawodawstwo to nakłada na władze właściwe w zakresie zagospodarowania terenu obowiązek wysłania monitu, jeżeli dowiedzą się, że niezatwierdzone przedsięwzięcie jest w trakcie realizacji, chyba że uznają, iż przedsięwzięcie to ma niewielkie znaczenie.

69 Po wysłaniu monitu władze właściwe w zakresie zagospodarowania przestrzennego powinny wypowiedzieć się, czy konieczne jest wydanie nakazu egzekucyjnego.

70 Monit ma umożliwić osobom odpowiedzialnym za niezatwierdzone przedsięwzięcia podjęcie działań naprawczych przed wydaniem nakazu egzekucyjnego i innymi etapami postępowania egzekucyjnego.

71 Jeżeli został wydany nakaz egzekucyjny, ustalone są w nim obowiązki, których niespełnienie stanowi naruszenie prawa.

72 Irlandia dodaje, że system kar musi uwzględniać różne prawa przysługujące wykonawcom, właścicielom terenów, społeczeństwu i jednostkom, których wspomniane przedsięwzięcie dotyczy bezpośrednio, i że należy dokonać wyważenia tych różnych praw, aby osiągnąć sprawiedliwy wynik.

73 Irlandia kwestionuje w końcu przykłady przytoczone przez Komisję. Jej zdaniem rzekome uchybienia nie zostały wykazane, ponieważ Komisja ograniczyła się do stwierdzeń o charakterze ogólnym.

— Ocena Trybunału

74 Jest bezsporne, że w Irlandii można naprawić brak oceny oddziaływania na środowisko wymaganej w zmienionej dyrektywie 85/337 poprzez uzyskanie zezwolenia legalizacyjnego, które pozwala w szczególności na pozostawienie niezmienionym stanie przedsięwzięcia, które nie zostało prawidłowo zatwierdzone, pod warunkiem złożenia wniosku o takie zezwolenie zanim zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne.

75 Możliwość ta — jak przyznała zresztą Irlandia — może skłaniać właściwe władze do niepodejmowania działania w celu zawieszenia lub całkowitego zatrzymania przedsięwzięcia objętego zakresem stosowania zmienionej dyrektywy 85/337, będącego w trakcie realizacji lub już zrealizowanego z naruszeniem wymogów dotyczących wydania zezwolenia i przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przed wydaniem takiego zezwolenia, oraz do powstrzymania się od wszczęcia procedury egzekucyjnej przewidzianej w PDA, przy czym Irlandia podkreśla, że uprawnienia w tej dziedzinie mają charakter dyskrecjonalny.

76 W ten sposób jest wykazany niewystarczający charakter systemu kar ustanowionego przez Irlandię, gdyż istnienie zezwolenia legalizacyjnego pozbawia go jakiejkolwiek skuteczności, a niewystarczalność ta jest bezpośrednią konsekwencją uchybienia stwierdzonego w ramach rozpatrzenia dwóch poprzednich podstaw zarzutu.

77 Stwierdzenia takiego nie kwestionuje fakt, że zdaniem Irlandii system kar musi uwzględniać różne prawa przysługujące wykonawcom, właścicielom terenów, społeczeństwu i jednostkom, których dane przedsięwzięcie dotyczy bezpośrednio. Konieczność wyważenia tych różnych interesów nie może bowiem jako taka uzasadniać braku skuteczności systemu kontroli i kar.

78 Analiza różnych przykładów podanych przez Komisję w celu zilustrowania braków w wykonaniu kar staje się zatem bezprzedmiotowa, gdyż braki te wynikają bezpośrednio z niedostateczności samego ustawodawstwa irlandzkiego.

79 W konsekwencji trzecia podstawa zarzutu również jest zasadna i w konsekwencji zarzut pierwszy należy uwzględnić w całości.

80 Ponadto należy wskazać, że zasadność zarzutu pierwszego dotyczy zarówno zmienionej dyrektywy 85/337, jak i dyrektywy 85/337. Zarówno bowiem pod rządami tej

dyrektywy w brzmieniu pierwotnym, jak i w brzmieniu zmienionym przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko powinny zostać poddane ocenie ich skutków przed wydaniem zezwolenia, którego pojęcie pozostało zresztą niezmienione. Ponadto cechy zezwolenia legalizacyjnego określone w ustawodawstwie niderlandzkim pozostały takie same.

81 Z powyższego wynika, że nie przyjmując wszystkich przepisów niezbędnych do zapewnienia, że przedsięwzięcia objęte zakresem stosowania dyrektywy 85/337, w jej brzmieniu przed zmianą lub po zmianie przez dyrektywę 97/11, zanim zostaną w całości lub w części wykonane, zostaną poddane badaniu mającemu na celu ustalenie, czy istnieje obowiązek przeprowadzenia oceny skutków wywieranych na środowisko, a następnie — jeżeli mogą znacząco oddziaływać na środowisko z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji — poddane ocenie w odniesieniu do ich skutków zgodnie z art. 5–10 tej dyrektywy, Irlandia uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 2, 4 i 5–10 wspomnianej dyrektywy.

W przedmiocie zarzutu drugiego

82 Zarzut ten dotyczy warunków budowy parku wiatrowego w Derrybrien, hrabstwo Galway, w odniesieniu do której należy wymienić najpierw różne wydane zezwolenia.

83 Jak wynika z akt sprawy, wnioski o wydanie zezwolenia dotyczące dwóch pierwszych etapów przedsięwzięcia, obejmujące wszystkie z 23 turbin wiatrowych, zostały złożone w dniach 4 i 18 grudnia 1997 r. Nowe wnioski zostały złożone w dniu 23 stycznia 1998 r., jako że wcześniejsze wnioski o wydanie zezwolenia nie zostały uznane za ważne. Zezwolenie zostało wydane w dniu 12 marca 1998 r. W dniu 5 października 2000 r. został złożony wniosek o wydanie zezwolenia na trzeci etap prac obejmujący 25 turbin i drogi techniczne, który to wniosek został rozpatrzony

pozytywnie w dniu 15 listopada 2001 r. W dniu 20 czerwca 2002 r. wykonawca zwrócił się o zezwolenie na zmiany dwóch pierwszych etapów przedsięwzięcia i zmiany te zostały zatwierdzone w dniu 30 lipca 2002 r. W październiku 2003 r. wygasło zezwolenie wydane na dwa pierwsze etapy prac, wykonawca zwrócił się o jego odnowienie, co też nastąpiło w listopadzie 2003 r.

Argumentacja stron

84 W zarzucie tym Komisja podnosi, że Irlandia nie przyjęła wszystkich przepisów niezbędnych do zapewnienia, aby przed udzieleniem zezwoleń na budowę parku wiatrowego i związane z nią prace oraz przed wykonaniem robót została przeprowadzona zgodnie z art. 5–10 dyrektywy 85/337 i zmienionej dyrektywy 85/337 ocena skutków przedsięwzięcia wywieranych na środowisko.

85 W tym względzie Komisja podnosi, że wprawdzie zgodnie z ustawodawstwem irlandzkim zostały przeprowadzone oceny oddziaływania na środowisko różnych części omawianego przedsięwzięcia, niemniej oceny te były dotknięte brakami.

86 W szczególności w ocenie oddziaływania na środowisko przeprowadzonej w roku 1998 nie uwzględniono prawidłowo zagrożeń dla środowiska związanych z realizacją różnych części przedsięwzięcia. Ocena przeprowadzona dla trzeciego etapu tego przedsięwzięcia wykazywała te same niedociągnięcia.

87 Ponadto Komisja zaznacza, że park wiatrowy jest największym przedsięwzięciem naziemnej eksploatacji energii wiatrowej z zaprojektowanych kiedykolwiek w Irlandii i również jednym z najważniejszych w Europie.

88 Komisja podnosi również, że budowa parku wiatrowego wymagała wyrębu rozległych obszarów lasu iglastego o powierzchni 263 ha, na który zezwolenie zostało wydane w dniu 20 maja 2003 r. Dla tej operacji nie przeprowadzono jednak żadnej oceny skutków dla środowiska, co było sprzeczne nawet z wymogami ustawodawstwa irlandzkiego.

89 Komisja dodaje, że w następstwie osunięcia ziemi, które miało miejsce w dniu 16 października 2003 r., i katastrofy ekologicznej, którą ono spowodowało, masa torfu, która oderwała się od terenu budowy parku wiatrowego zanieczyściła rzekę Owendalulleegh, powodując śmierć około 50 000 ryb i trwale uszkadzając tereny reprodukcji gatunków, Irlandia nie przeprowadziła nowej oceny skutków tej budowy dla środowiska przed wznowieniem prac przez wykonawcę na tym terenie w roku 2004.

90 Irlandia wyjaśnia, że kiedy w latach 1997 i 1998 zostały złożone wnioski o wydanie zezwolenia na dwa pierwsze etapy budowy parku wiatrowego ani załącznik I, ani załącznik II do dyrektywy 85/337 nie wymieniały tej kategorii przedsięwzięć jako wchodzących w zakres jej stosowania. Dlatego też wydania zezwolenia nie musiała poprzedzać ocena skutków dla środowiska, o której mowa we wspomnianej dyrektywie. Irlandia dodaje, że wnioskom złożonym w roku 1998 towarzyszyło jednak zgodnie z ustawodawstwem irlandzkim oświadczenie o oddziaływaniu na środowisko.

91 Uważa ona ponadto za sztuczne sugerowanie, że związane z przedsięwzięciem budowy parku wiatrowego działania o charakterze pomocniczym, takie jak budowa drogi, wydobycie torfu, eksploatacja kamieniołomów lub transport energii elektrycznej, miały takie znaczenie, iż wymagały one oceny skutków dla środowiska w rozumieniu dyrektywy 85/337.

92 Irlandia uważa ponadto, że wniosek o przedłużenie okresu ważności zezwolenia nie stanowi „zezwolenia" w rozumieniu zmienionej dyrektywy 85/337.

93 Irlandia podnosi w końcu, że osunięcie terenu zostało spowodowane zastosowanymi metodami budowlanymi i nie chodzi tu o trudności, które można było wykryć z góry poprzez ocenę oddziaływania na środowisko, nawet zgodną z wymogami wspólnotowymi. Państwo to dodaje, że w celu zapewnienia bezpiecznego ukończenia parku wiatrowego metody budowlane zostały zmienione po zawieszeniu prac budowlanych i przeprowadzeniu dochodzenia.

Ocena Trybunału

94 Jeżeli chodzi w pierwszej kolejności o warunki, na jakich przyznano w dniu 12 marca 1998 r. zezwolenia dotyczące dwóch pierwszych etapów budowlanych przedsięwzięcia parku wiatrowego, o które złożono wnioski w dniu 23 stycznia 1998 r., należy najpierw wypowiedzieć się w kwestii możliwości stosowania dyrektywy 85/337.

95 W tym względzie z art. 3 dyrektywy 97/11 wynika, że jeżeli wniosek o wydanie zezwolenia został przedłożony właściwym władzom przed dniem 14 marca 1999 r., stosuje się nadal przepisy dyrektywy 85/337.

96 Ponadto choć bezsporne jest, że urządzenia przeznaczone do eksploatacji energii wiatrowej służące do produkcji energii nie są wymienione ani w załączniku I, ani w załączniku II do dyrektywy 85/337, Irlandia nie zakwestionowała, że dwa pierwsze etapy budowy parku wiatrowego wymagały wielu prac, wśród nich wydobycia torfu i minerałów, innych niż zawierających metal i wytwarzających energię, oraz budowy dróg, które to prace są wymienione we wspomnianym załączniku II, odpowiednio w pkt 2 lit. a) i c) oraz pkt 10 lit. d).

97 Dyrektywa 85/337 znajdowała zatem zastosowanie do dwóch pierwszych etapów budowy parku wiatrowego, ponieważ obejmowały one w szczególności przedsięwzięcia budowlane wymienione w załączniku II do tej dyrektywy.

98 Wynika z tego, że Irlandia była zobowiązana poddać przedsięwzięcia budowlane ocenie ich oddziaływania, jeżeli mogły one znacząco oddziaływać na środowisko, w szczególności ze względu na ich charakter, rozmiar lub lokalizację (zob. podobnie wyroki: z dnia 24 października 1996 r. w sprawie C-72/95 Kraaijeveld i in., Rec. s. I-5403, pkt 50, oraz z dnia 28 lutego 2008 r. w sprawie C-2/07 Paul Abraham i in., Zb.Orz. s. I-1197, pkt 37).

99 Niemniej Irlandia twierdzi, że właściwe władze uważały, że nie działają w ramach załącznika II do dyrektywy 85/337, ponieważ prace związane z wydobywaniem torfu i budową dróg miały znaczenie drugorzędne wobec przedsięwzięcia budowy samego parku wiatrowego.

100 Właściwe władze uznały w konsekwencji, że nie było konieczności, by badać, czy planowane przedsięwzięcia mogły znacząco oddziaływać na środowisko ani — odpowiednio do tego — poprzedzić wydanie zezwoleń oceną skutków dla środowiska odpowiadającą wymogom dyrektywy 85/337.

101 Fakt, iż wspomniane wyżej przedsięwzięcia objęte załącznikiem II do wspomnianej dyrektywy miały znaczenie drugorzędne wobec przedsięwzięcia budowy parku wiatrowego jako całości, nie oznaczał sam w sobie, że przedsięwzięcia te nie mogły znacząco oddziaływać na środowisko.

102 W tym względzie należy stwierdzić, że planowane przedsięwzięcia wydobycia torfu i minerałów oraz budowy dróg nie były nieistotne pod względem rozmiarów wobec całkowitej powierzchni przedsięwzięcia parku wiatrowego, które obejmowało 200 ha torfowisk i stanowiło najważniejsze przedsięwzięcie tego typu w Irlandii, a ponadto były niezbędne dla zainstalowania turbin, jak również przebiegu całości prac budowlanych. Należy również stwierdzić, że wspomniane prace zostały przeprowadzone na zboczu góry Cashlaundrumlahan, posiadającym pokłady torfu, które mogą mieć do 5,5 m głębokości i pokryte są w większości uprawami leśnymi.

103 Z tych niekwestionowanych przez Irlandię argumentów wynika, że lokalizacja i rozmiar przedsięwzięć wydobycia torfu i minerałów oraz budowy dróg oraz bliskie położenie terenu przy rzece stanowią na tyle konkretne cechy wskazujące na to, że przedsięwzięcia te, związane nierozerwalnie z ustawieniem 46 turbin wiatrowych, należało uznać za mogące znacząco oddziaływać na środowisko i powinny były w konsekwencji zostać poddane ocenie ich skutków dla środowiska.

104 Przeprowadzenie oceny skutków dla środowiska zgodnie z wymogami dyrektywy 85/337 ma bowiem za zadanie określić, opisać i ocenić we właściwy sposób bezpośrednie i pośrednie skutki przedsięwzięcia dla czynników, takich jak fauna i flora, gleba i woda oraz oddziaływanie między tymi różnymi czynnikami. W niniejszej sprawie można stwierdzić w tym względzie, że oświadczenia o oddziaływaniu na środowisko dostarczone przez wykonawcę zawierały pewne braki i nie badały w szczególności kwestii stabilności gruntu, która jest jednak istotna, jeżeli mają być prowadzone prace wydobywcze.

105 W konsekwencji, nie przyjąwszy wszystkich przepisów niezbędnych do zapewnienia, aby przed udzieleniem zezwoleń dotyczących dwóch pierwszych etapów budowy parku wiatrowego została przeprowadzona zgodnie z art. 5–10 dyrektywy 85/337 ocena skutków wywieranych na środowisko, i ograniczając się do dołączenia do wniosków o wydanie zezwolenia oświadczeń o oddziaływaniu na środowisko nieodpowiadających tym wymogom, Irlandia uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy tej dyrektywy.

106 Jeżeli chodzi w drugiej kolejności o wniosek o zezwolenie na trzeci etap budowy parku wiatrowego, złożony w dniu 5 października 2000 r., i o wniosek o zezwolenie na zmianę dwóch pierwszych pierwotnie zatwierdzonych etapów budowy, złożony w dniu 20 czerwca 2002 r., zarzut należy rozpatrzyć w świetle zmienionej dyrektywy 85/337, ponieważ dotyczące ich wnioski o zezwolenie zostały złożone po dniu 14 marca 1999 r.

107 Bezsporne jest z jednej strony, że właściwe władze udzieliły zgody na zmianę typu przewidzianych pierwotnie turbin wiatrowych, nie wymagając oceny skutków dla

środowiska zgodnie ze zmienioną dyrektywą 85/337, a z drugiej strony, że zezwoleniu udzielonemu na trzeci etap budowy również nie towarzyszyła taka ocena. Ponadto wyrąb lasu, na który udzielono zezwolenia w maju 2003 r., nie był poprzedzony tą oceną skutków dla środowiska, wbrew wymogom ustawodawstwa irlandzkiego.

108 Tymczasem w pkt 3 lit. i) załącznika II do zmienionej dyrektywy 85/337 wymienione są urządzenia wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii elektrycznej (gospodarstwa wiatrowe), a w pkt 13 tego załącznika wszelkie zmiany bądź rozbudowa przedsięwzięć wymienionych w tym załączniku, już zatwierdzonych, zrealizowanych lub będących w trakcie realizacji, które mogą mieć znaczące niekorzystne oddziaływanie na środowisko.

109 Ponadto pośród istotnych kryteriów selekcji wymienionych w załączniku III do zmienionej dyrektywy 85/337, które znajdują zastosowanie do przedsięwzięć wymienionych w załączniku II i do których odsyła art. 4 ust. 3 tej dyrektywy, znajduje się ryzyko wypadku, w szczególności ze względu na użyte technologie. Pośród tych samych kryteriów należy wymienić wrażliwość środowiskową obszaru geograficznego, którą należy uwzględnić, zważywszy między innymi na „zdolności absorpcji środowiska naturalnego", ze zwróceniem szczególnej uwagi na obszary górskie i leśne.

110 Ustawienie 25 nowych turbin, budowa nowych dróg technicznych oraz zmiana typu pierwotnie zatwierdzonych turbin wiatrowych mająca na celu zwiększenie produkcji energii elektrycznej, jako przedsięwzięcia, które wymienione są w załączniku II do zmienionej dyrektywy 85/337 i które — uwzględniając specyficzne cechy terenu przypomniane w pkt 102 niniejszego wyroku i kryteria wymienione w poprzednim punkcie niniejszego wyroku — mogą znacząco oddziaływać na środowisko, powinny były z tego powodu i przed ich zatwierdzeniem zostać poddane procedurze ubiegania się o zezwolenie i ocenie ich skutków dla środowiska zgodnie z warunkami określonymi w art. 5–10 zmienionej dyrektywy 85/337.

111 W konsekwencji, nie przyjmując wszystkich przepisów niezbędnych do zapewnienia, aby przed udzieleniem zezwoleń modyfikujących i zezwolenia na trzeci etap budowy parku wiatrowego została przeprowadzona zgodnie z art. 5–10 dyrektywy 85/337 ocena skutków wywieranych na środowisko, i ograniczając się do dołączenia do wniosków o wydanie zezwolenia oświadczeń o oddziaływaniu na środowisko nieodpowiadających tym wymogom, Irlandia uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy tej dyrektywy.

112 Z powyższego wynika, że nie przyjmując wszystkich przepisów niezbędnych do zapewnienia, aby przed udzieleniem zezwoleń na budowę parku wiatrowego i związane z nią prace w Derrybrien, hrabstwo Galway, oraz przed wykonaniem robót została przeprowadzona zgodnie z art. 5–10 dyrektywy 85/337, w jej brzmieniu przed zmianą lub po zmianie przez dyrektywę 97/11, ocena skutków przedsięwzięcia wywieranych na środowisko, Irlandia uchybiła zobowiązaniom, które ciążą na niej na mocy art. 2, 4 i 5–10 tej dyrektywy.

W przedmiocie kosztów

113 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Irlandii kosztami postępowania, a Irlandia przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) Nie przyjmując wszystkich przepisów niezbędnych do zapewnienia:

— że przedsięwzięcia objęte zakresem stosowania dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, w jej brzmieniu przed zmianą lub po zmianie przez dyrektywę Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r., zanim zostaną w całości lub w części wykonane, zostaną poddane badaniu mającemu na celu ustalenie, czy istnieje obowiązek przeprowadzenia oceny skutków wywieranych na środowisko, a następnie — jeżeli mogą znacząco oddziaływać na środowisko z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji — poddane ocenie w odniesieniu do ich skutków zgodnie z art. 5–10 dyrektywy 85/337, oraz

— aby przed udzieleniem zezwoleń na budowę parku wiatrowego i związane z nią prace w Derrybrien, hrabstwo Galway, oraz przed wykonaniem robót została przeprowadzona zgodnie z art. 5–10 dyrektywy 85/337, w jej brzmieniu przed zmianą lub po zmianie przez dyrektywę 97/11, ocena skutków przedsięwzięcia wywieranych na środowisko,

Irlandia uchybiła zobowiązaniom, które ciążą na niej na mocy art. 2, 4 i 5–10 tej dyrektywy.

2) Irlandia zostaje obciążona kosztami postępowania.

Podpisy